

เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วันสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

...เป็นสมบัติที่สำคัญที่สุดนะ ความเชื่อเป็นอริยสมบัติของเราละ มนุษย์สมบัตินี้มีศรัทธาคือความเชื่อ ที่เรามากันนี้ เรามาทำบุญทำกุศล เราจะทำอะไรก็แล้วแต่ เราก็ต้องมีความคิดความเชื่อก่อน ความเชื่อความเห็นเราถูกต้อง เราถึงจะทำงานถูกต้อง ความเชื่อเป็นศรัทธาเฉยๆ

แต่เชื่อแล้วศรัทธา ความเห็นมันผิดแล้วเห็นใหม่ ถ้าความเห็นมันผิด ในลัทธิศาสนาต่างๆ เขาก็สอนต่างๆ กันไป สอนต่างๆ กันไปนะ แต่พื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรมนั้นถูกต้อง เป็นศาสนาที่ทาสอนให้คนเป็นคนดี แต่ดีในเหตุผลอะไรละ ดีในเหตุผลว่า ดีของเขามันดีเอาตัวรอดไหม

แต่ดีของเรา นี่เวลาเราพูดกันถึงเรื่องศาสนาพุทธ พระพุทธเจ้านี้เห็นแก่ตัวมาก พระพุทธเจ้าสละลูกสละเมียออกไปบวช เพื่อเอาตัวรอดคนเดียว แต่ถ้าไม่เอาตัวรอดคนเดียวก่อน แล้วจะเอาใครรอดได้ เราจะช่วยเหลือใครเราต้องช่วยตัวเองก่อนใช่ไหม ถ้าเราสามารถช่วยตัวเองได้ เราสามารถบอกชี้ทางถูกต้องได้ เราจะสามารถช่วยเหลือคนอื่นได้

พระพุทธเจ้าบอกว่า “โคนาฝูง ! ถ้าโคมันโง่ มันไปกลางน้ำนะ มันจะพาฝูงโคทั้งหมดไปในวังน้ำวน มันจะตายอยู่กลางน้ำหมดเลย ถ้าโคตัวไหนมันฉลาด หัวหน้าโคมันฉลาดนะ มันจะสามารถพาโคให้ขึ้นฝั่งได้ ให้ผ่านพ้นไปได้”

อันนี้ก็เหมือนกัน ศรัทธาความเชื่อของเรา ถ้ามันเชื่อถูก มันจะทำให้เราไปในทางที่ถูกต้อง ถ้าเราเชื่อผิด แต่มันจะทำให้เราผิด ความเชื่อมันเป็นขบวนการจักรแน่นนอนเลย มันจะดึงเราเข้ามาในศาสนา ดึงเข้ามาในการกระทำคุณงามความดี ถ้าไม่มีตัวนี้ มันไม่มีการขับเคลื่อน คุณในทางศาสนาพุทธเราเห็นไหม

ศาสนาอื่นๆ เขายังมีการบังคับนะ เขามีการปกป้องของเขา เขาจะบังคับให้ทำอย่างนั้นๆ ศาสนาพุทธเรานี้มีเสรีภาพมากนะ จะเชื่อก็ได้หรือไม่เชื่อก็ได้ แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกแล้วเห็นไหม

“แม้แต่เราตถาคตบอก ก็อย่าเพิ่งเชื่อนะ ต้องพยายามไปทดลอง ไปไต่ตรอง ดูก่อนว่ามันถูกต้องไหม มันเป็นอย่างนั้นจริงไหม ถ้าจริงแล้วให้เชื่อความจริงที่เราเห็น ไม่ใช่เชื่อคำบอกเล่าขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อความเห็นของเราที่เราเห็นจริงนั้นนะ”

แต่ขณะที่เราเชื่อความเห็นของเรา อันนั้นก็ยังเป็นความจริงที่ว่าจริงสุดส่วน แต่เริ่มต้นมันเชื่ออย่างนั้นไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะว่าความเชื่อของเราเห็นไหม

เขาบอกเลยว่า “เขาไม่มาทำบุญทำกุศล คนไปวัดนี่เป็นคนมีปัญหาทั้งหมด”

พูดกันหมดคนะ ทางโลกไปพูดกันว่า “คนไปวัดมีแต่คนมีปัญหา เขาเป็นคนที่ไม่มีปัญหา เขาเป็นคนดีมาก เขาอยู่ในบ้านอยู่ในเรือนของเขา” เห็นไหม คนเกิดมานี่เอาอะไรพาเกิด บุญกุศลพาเกิดคนะ

ในศาสนาพุทธสอนอย่างนั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้ไว้โดยชอบ บอกไว้เลยนะว่า “การเกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยาก” เพราะในวัฏวนนี้ มันเหมือนกับในวงล้อของแจ๊คพ็อต มันมีอยู่นิดเดียวเท่านั้นที่เราจะปาไปโดนตรงนั้น แต่โคนที่อื่นมันมีมากเลย

อันนี้ก็เหมือนกัน ปาเป้านี่มันปาอย่างนั้น เกิดเป็นมนุษย์นี่แสนยาก มันต้องวัดภาพในวัฏวนไง ในวัฏวนคืออะไรในวัฏวนะ ในเทวดา ในอินทร์ ในพรหม ในสัตว์นรก ในสัตว์เดรัจฉาน แล้วเทียบกับมนุษย์สิ มนุษย์นี่ส่วนนิดเดียว ! เล็กน้อยมาก น้อยมากจริงๆ นะ ถ้ามนุษย์เทียบกับส่วนกับในวัฏวนแล้ว มันมีส่วนเล็กน้อยมาก

การเกิดมาเป็นมนุษย์นี่แสนยาก แต่เกิดด้วยอะไร เกิดด้วยบุญกุศลเห็นไหม ถ้ามีบุญกุศล สัตว์ ๕ มันบริสุทธิ์ก็เกิดเป็นมนุษย์ขึ้นมา แล้วทำคุณงามความดี เกิดขึ้นนี้.. พระพุทธเจ้าสอนเห็นไหม เกิดนั้นบุญกุศลพาเกิด เกิดแล้วเราจะทำคุณงามความดีอะไรต่อไป

ถ้าเราเชื่อ เรามีความศรัทธา เราก็ทำคุณงามความดีของเรา คุณงามความดีของเรา
นี่ การสละทานออกไป เวลาเราทุกข์ร้อนขึ้นมา มันจะทุกข์ร้อนในหัวใจ หัวใจของเรามี
ความทุกข์ร้อน มีความกังวลใจ แต่ทำไมเราสละสิ่งนั้นออกไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเรา
ไม่เคยฝึก การสละทานนี่เป็นการฝึกโดยอ้อมอย่างหยาบๆ ใจ

การสละทานออกมาเห็นไหม ความสละออกไปนี้ ของทุกคนหามาได้ มันก็ต้อง
ว่าเป็นของเรา การสละออกไป หัวใจมันก็ต้องมีการต่อต้าน มีความคิด มีความแยบคาย
ในใจ มันต้องคิดว่า นี่ของๆ เรา แล้วเพื่ออะไรเห็นไหม

นี่ฝึกฝนอย่างนี้ การประพฤติปฏิบัติอย่างหยาบๆ คือการสละทาน มันเป็นการ
กำจัดความตระหนี่ถี่เหนียวของหัวใจ ความตระหนี่ถี่เหนียว คือความคิดของใจ มันก็
หวงแหนของมันไว้ แล้วความกังวล ความทุกข์ในหัวใจมันก็เหมือนกัน ความทุกข์ใน
หัวใจมันก็เป็นความคิดในหัวใจ มันก็อยู่ในหัวใจนั่นล่ะ แล้วมันสละออกไปไม่ได้

การสละทานถึงฝึกอย่างนั้น พอฝึกอย่างนั้นมันสละออกอย่างหยาบ มันก็
สะท้อนถึงอย่างละเอียด ถึงสะท้อนในหัวใจ ถ้าใจมันคิดสละออกบ่อยๆ เข้า นั่นละ
ทาน สิล ภาวนา ทำคุณงามความดี บุญกุศลพาเกิดๆ อย่างนี้ เพราะเรายังต้องตายต้องเกิด
มันต้องเกิดต้องตายไปในวัฏฏะนี้ ก็ให้บุญกุศลนี้พาเกิดไปเรื่อยๆ พาเกิดไปเรื่อยๆ เกิด
เป็นบุญกุศลมันยังพอทนเห็นไหม

นี่ในศาสนาทุกศาสนา สอนคุณงามความดีสอนอย่างนี้ สอนให้มีความเมตตา
ให้มีความสงสาร แต่ในศาสนาพุทธเรา มันมีส่วนว่าศาสนาสอนให้ใจนี้หลุดพ้น ท่านถึง
เป็นหัวหน้าโคใจ... หัวหน้าโคพาสัตว์ขึ้นฝั่ง มันต้องขึ้นฝั่งเป็นก่อน ถ้าสัตว์นั้นขึ้นฝั่งไม่
เป็น จะพาเขาขึ้นฝั่งได้อย่างไร ถ้าสัตว์ตัวนั้นมันขึ้นฝั่งเป็น มันรู้ทางไปของมัจจะ
อริยสัจจ มัจจะ ใจ มัคโค ทางอันเอกในหัวใจ

เรามองกันหยาบๆ ก็มองกันเรื่องทางโลก โลกเป็นอย่างนั้นกันจริงๆ นะ การ
ประกอบสัมมาอาชีพะ การทำมาหากินเป็นเรื่องแสนทุกข์แสนยากแล้ว แล้วยังจะต้องมา
ประพฤติปฏิบัติเพื่ออะไรอีก การทำมาหากินเพื่อปากเพื่อท้อง ปากกินทุกวัน กินวันละ
๓ มื้อ แต่หัวใจมันกินอะไร

ถ้าเรานึกพุทโธขึ้นมา นี่มันกินอาหารแล้ว เรานึกพุทโธนี้ ไม่ต้องทำอะไรเลย อยู่เฉยๆ ก็พุทโธได้ เราพุทโธตลอด เวลาว่างนึกพุทโธ จะอยู่ในอิริยาบถอะไรก็ได้ นึกพุทโธขึ้นมา นั่นละอาหารของใจ ! อาหารของใจเป็นคำบริกรรม..

นั่นละความเชื่อ ! มันเชื่อพระพุทธเจ้ามา แต่เราทำแล้วมันทำได้ไหม ทำไม่ได้เพราะอะไร เพราะเราทำขึ้นมา นี่มันอึดอัด มันขัดเคืองในหัวใจ แล้วมันทำด้วยความลำบาก นี่มันจะไม่เชื่อเห็นไหม ความเชื่อมันเชื่อกิเลส เราจะเชื่อกิเลส กิเลสจะพาออกไป ความเชื่ออย่างนั้น ถึงว่าความเชื่อต้องมีปัญญาในการใคร่ครวญด้วย ปัญญาของเรามันยังเป็นปัญญาหยาบอยู่ ปัญญาของเรามันอยู่ใต้ปกครองของอวิชชา ของกิเลสอยู่

เราต้องเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่าความเพียร ความจะพ้นกิเลส จะพ้นจากความทุกข์ด้วย ต้องความเพียร ! ความเพียรนั้นคัดแปลงตน การประพฤติปฏิบัติก็เพื่อคัดแปลงตน เวลานั่งสงบ ใจมันคั่นนะ ใจมันไม่ต้องการ ยิ่งถ้านั่งใหม่ๆ นี่มันจะคิดถึงเรื่องอื่นมากมาย นั่นละใจสงบแต่ใจมันคั่น ร่างกายนี้สงบ ร่างกายเรานั่งอยู่แต่ใจมันคั่นออกไป

มันต้องอาศัย ทาน ศีล ภavana เข้ามา ยิ่งมันมีความกังวลนะ ถ้าเราประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ นี่ ทำผิดพลาดอะไรไว้ในหัวใจ มันจะว่า อันนี้ศีลไม่บริสุทธิ์ แล้วมันจะเป็นสมาธิได้อย่างไร

เห็นไหม ! เวลาคนอื่นทำผิดมันหลอกลวงกันได้ แต่เราทำความผิดเราจะหลอกลวงตัวเองไม่ได้ แล้วเวลานั่งประพฤติปฏิบัติ มันจะมาหลอกลวงเรา นิเวศธรรมเกิดแล้ว

นิเวศธรรมเป็นเครื่องกางกั้นผลที่จะเกิดของสมาธิ ที่ใจจะเกิดขึ้น อันนี้มาากกั้น ความผิดของเรา นี่ อกุศลในหัวใจของเรา มันจะมาากกั้นใจของเราเอง ไม่ให้ใจของเราเข้าไปในผลอันประเสริฐนั้น นั่นละมันถึงว่ามันวิตกกังวล ถึงต้องปลงอาบัติใจ

คนเราเกิดมาทำความผิดหรือความถูกต้องมานี้ มีทุกคน คนเคยทำอย่างนั้นมาถึงว่า ต้องปลงอาบัติใจ มันเป็นไปได้หรือที่เราจะบริสุทธิ์มาตั้งแต่แรก มันต้องสกปรก

มาก่อน ของสกปรก ! แต่มันเป็นอมิสเห็นใหม่ บุญกุศลนี้เป็นอมิส ถึงจะสกปรก ขนาดไหน มันก็เคยทำคุณงามความดีมา มันถึงพาให้เกิดดีใจ

แต่เกิดดีขึ้นมาแล้ว ก็เลศตัวสกปรกในหัวใจ มันจะพยายามผลักไสไป มันต้องมีความผิดพลาด ถึงต้องตั้งต้นใหม่เห็นใหม่ พระถึงได้ปลงอาบัติใจ เราทำสิ่งที่เป็นการม อันนั้น มันเป็นการใหม่... เป็น ! เป็นการแน่นอน ! ปลงอาบัติไม่สามารถลบล้าง การม อันนั้นได้ แต่อาบัติอันนี้มันทำให้เราตั้งต้นใหม่ได้

เราจะเริ่มตั้งต้นใหม่ว่า สิ่งที่ผ่านมาแล้วไปแล้วก็แล้วกันไป เราจะตั้งต้นใหม่ว่า เราจะไม่ทำความผิดอีกเห็นใหม่ นี่ปลงอาบัติอย่างนั้น เพื่อจะเริ่มต้นทำสมาธิ ปัดนิวรณ์ ธรรม ความกังวลของใจหลุดออกไป

การปลงอาบัติคือว่า จะทำคุณงามความดี ตั้งต้นสารภาพผิดว่า เราเคยทำความ ผิดพลาดมา เพราะเราไม่มีสติสัมปชัญญะพอ แล้วเราทำต่อไป เราทำคุณงามความดี เรา จะเริ่มตั้งต้นใหม่ นั่นละนิวรณ์ธรรมมันจะสงบตัวลงเห็นใหม่ นี่อุบายวิธีการในเรื่อง คำเนินขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ ให้เราเดินเอง เราไม่รู้หรอกนะ ว่า ปลงอาบัติแล้วจะเป็นอย่างไร จะทำอย่างไร

แต่เพื่อความสบายใจของเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ทาง แล้ววางทาง ไว้ ถ้าเราเดินตามทางขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่เชื่อ ! มันต้องเชื่อ ! ศรัทธา ความเชื่อ ต้องเชื่อในพระพุทธรูป ธรรมคุณ สังฆคุณ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าก่อน แล้วเดินตามไปจนถึงที่สุด แล้วความเห็นของเราเห็นขึ้นมาจริง พระพุทธเจ้าให้ เชื่อสิ่งนั้น ให้เชื่อความเห็นจริงของใจของเราเอง !

ถ้าใจเราเห็นจริง นั่นละเป็นปัจจัยตั้ง รื้อออกมาจากหัวใจ ถ้าเชื่อในศาสนาเห็น ใหม่ ศาสนาพุทธมีมคคะอริยสัจจัง ศาสนาพุทธเป็นศาสนาของผู้สิ้นกิเลส องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นกิเลสแล้ว ถึงได้วางศาสนาไว้ แล้วเราเดินตามนั้นไป หยาบ กลาง ละเอียด มันเป็นความหยาบ ความกลาง ความละเอียด

เด็กๆ เวลามันทุกข์ยากทุกข์ทน อยากหาอาหารมาเพื่อดำรงชีวิตของตัวเอง หา ปัจจัย ๔ คนมีปัจจัย ๔ มันก็ทุกข์ คนจะมีสมบัติมากขนาดไหน มันก็ทุกข์ในหัวใจ

เศรษฐกิจหรือว่าจากเชิงใจ จะทุกข์เหมือนกัน แต่จะทุกข์เหมือนกันด้วยความคิดค้นในหัวใจ โดยอวิชชาตัวนั้น มันทำให้ใจตัวนี้เบียดเบียนใจ

ถ้าเราจะทำความสงบของใจ เวลาพ้นทุกข์เห็นใหม่ พ้นทุกข์ได้ทุกสถานะ ถ้ามีหัวใจของเราละ ทุกคนเกิดมามีหัวใจนะ หัวใจเป็นตัวรับรู้ความสุขความทุกข์ มันคิดแปลงกันที่ตรงนั้น มันแก้ไขกันที่ตรงนั้น เริ่มเดินจากตรงนั้นเข้าไป ใจจะผ่านจากตรงนั้นเข้าไป

ศรัทธาความเชื่อ... ความเชื่อของเรา เริ่มต้นจากความเชื่อเข้าไป แล้วต้องมีปัญญาไตร่ตรอง เราเป็นชาวพุทธขึ้นมา เรามีปัญญาของเราขึ้นมา เราเชื่อศาสนาของเรา เห็นใหม่ แล้วเราสละออก แล้วศาสนาพุทธนี้เป็นศาสนาที่มีอิสรภาพมาก ปล่อยให้ใครเชื่อก็ได้ ใครทำก็ได้ ใครไม่ทำก็ได้ ใครไม่ทำก็ไม่ได้ผล

นั่นละความเชื่อถึงว่าเป็นห้วงจักรตัวนี้ไง ตรงนี้ถ้ามีความเชื่อ มีความศรัทธา มันก็จะเริ่มต้นทำได้ ทำผิดหรือทำถูกมันเริ่มต้นเป็นไปก่อน แล้วมันมีอำนาจวาสนาอีก

เจอครูบาอาจารย์ตั้งแต่หลวงปู่่มั่นลงมา ถ้าไม่มีหลวงปู่่มั่นขึ้นมา สมัยก่อนหลวงปู่่มั่นจะไปศึกษากับใคร ไม่มีใครสอนนะ แล้วเราก็ตีศึกษาใจเราสิ เอาใจเราเทียบเราอ่านหนังสือ เราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเราสงสัยไหม เราสงสัย เราสงสัยไปหมด มันจะเป็นไปได้อย่างไร แล้วไม่มีกำลังใจด้วย

แต่ปัจจุบันตั้งแต่หลวงปู่่มั่น เป็นผู้ที่ผ่านพ้นออกไปก่อน เป็นโคนาฝูงออกจากฝูง พาฝูงขึ้นฝั่งก่อน เป็นผู้ชี้แนะเห็นใหม่ ในศาสนามีอย่างนั้น ถึงมีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระสงฆ์เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นที่พึ่งของเรา พระรัตนตรัย !

พระสงฆ์ หมายถึงหลวงปู่่มั่น หมายถึงพระอรหันต์ขึ้นไป แต่สมมุติสงฆ์นี้ ต้อง ๔ องค์ขึ้นไปถึงเป็นสงฆ์ เรามีที่พึ่งของเรา แล้วเราพยายามทำของเราได้ ในศาสนานี้มันถึงควรจะรักษา มันควรจะทะนุถนอมใจ

แล้วควรจะชวนขวย ควรจะรีบเร่ง เพราะชีวิตนี้มีความพลัดพรากเป็นที่สุด ! ชีวิตนี้มีความตายเป็นที่สุด ! ต้องตายไปทุกคน ! แล้วเวลาอายุยังน้อยๆ อยู่ที่นี่ ร่างกายนั้นก็ไม่มีเจ็บไม่ปวด...นี่ก็ไม่ทำ แต่ถึงเวลาแก่ขึ้นมาแล้วนี่ จะทำขึ้นมาทำไมไม่ได้

ถึงเวลาคนมาหามาถามว่า “กิริยาการประพฤติปฏิบัติ จำเป็นต้องนั่งหรือ”

เราบอกว่า “การนั่งนี่มันเป็นการนั่งที่สมคูลที่สุด ที่ว่าร่างกายนี้เลือดไหลสมคูลที่สุด เพื่อความอยู่ของร่างกายให้มันสมคูล”

แต่จริงๆ เรานั่งเพื่ออะไร เรานั่งเพื่อเอาใจให้ไหม เดิน ยืน นั่ง นอน นี่ทำไหนก็ได้ ขอให้ใจนั้นสงบตัว ขอให้ใจนั้นประเสริฐแล้วได้ผล นั่นละทำไหนก็ได้ ขอให้ได้

ถ้าได้...คนแก่ก็ทำได้ เด็กก็ทำได้ ผู้ใหญ่ก็ทำได้ แต่เด็กทำเข้ามาก่อนนี่ เด็กหัวใจมันสะอาด หัวใจมันสะอาดน้อยกว่าผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะมีความสะอาดมาในหัวใจมาก แล้วความเล่งสยก็จะมาก ตัวเป็นผู้ใหญ่แต่ใจเหมือนเด็ก เดินไม่ได้..

เด็กนี่เป็นเด็กๆ อยู่ แต่ใจยังสะอาดผ่องแผ้วอยู่ ยังมีส่วนน้อยอยู่ ยังมีความเคารพในหัวใจอยู่ กับทำได้ง่ายเห็นไหม เด็กประพฤติปฏิบัติได้ง่าย ชีตรงไปได้ง่าย

แต่เราหวังแต่ว่าในชีวิตโลกก่อน ต้องมีชีวิตโลกไป ต้องศึกษาวิชาโลกไป หมุนกันไปในโลกนี้ นั่นละหมุนกันไปในโลกก็เป็นเรื่องของโลกเขา แล้วกว่าจะกลับมาก็แก่อีก โลกเป็นแบบนี้ !

โลกกับธรรมอยู่ด้วยกัน เราถึงมีความเชื่อความศรัทธาในหัวใจของเรา แล้วเราจะเชื่อในศาสนาพุทธ แล้วเราพยายามทำตัวของเราได้ มีมรรคผลมากมายที่จะให้เราไขว่คว้า แล้วเราจะไขว่คว้าได้ขนาดไหน นี่เป็นอำนาจาสนาของเราชาวพุทธที่จะไขว่คว้าได้ เอวัง